

5/3/2020

FYB (COM) BLOCK NO-10

ROOM NO- C-105

Duration : 2 ½ Hrs

X49DAS

①

Marks : 75

N.B.

- 1) All the questions are compulsory.
- 2) Figures in the rights indicates full marks.

5/3/20 9/1/20

13/3/20 9/1/20

Q 1 (A) Fill in the blanks : (any eight from the following)

(8)

- 1) The process of liberalization started in India since _____.
(1948, 1980, 1991)
- 2) Migration within country is known as _____ migration.
(international, group, regional)
- 3) Both plants and meat eating animals are known as _____.
(Carnivorous, Omnivorous, Herbivorous)
- 4) Stress due to earthquake is an example of _____ stress.
(economical, social, environmental)
- 5) Conflict arises when there is _____ of aims.
(choice, incompatibility, differences)
- 6) The Human Rights Declaration is _____.
(State, Individualistic, Universal)
- 7) The scope of environmental studies is extensively _____.
(wide, narrow, none of them)
- 8) In 1972, the first UN conference on Human Environment was held at _____.
(London, Paris, Stockholm)
- 9) _____ is negative outlook towards members of a group.
(Affection, Stress, Prejudice)
- 10) _____ is a situation in which two or more parties feel themselves in opposition.
(Stress, Conflict, Aggression)

Q. 1. (B) State whether the following statements are True or False (any 7)

(7)

- 1) Biotic means non-living factors.
- 2) Environment Protection Act was passed in 1986.
- 3) The Earth Summit II was held in Japan in 1997.
- 4) Violence shown on TV can have positive impact on children.
- 5) Aggression helps to develop the power of concentration.
- 6) Maslow's theory is related to stress.
- 7) Privatization increased the financial burden on government.
- 8) Agrarian crisis increased due to globalization.
- 9) The UDHR was adopted by all countries in 1948.
- 10) Fundamental rights include all the human rights.

29

X49DAS

2. What is Migration? Explain the types and effects of Migration. (15)
OR
2. Explain the term Liberalization and its impact on Indian Economic system. (15)
3. Explain the origin and evolution of human rights till modern period. (15)
OR
3. Give the importance of fundamental Rights incorporated in Indian Constitution. (15)
4. Write a detail note on the factors responsible for environmental degradation. (15)
OR
4. Explain the various types of conflicts and suggest the measures for coping with conflicts. (15)
5. Explain how the agents of socialization play important role in individual development. (15)
OR
5. Write short notes on (any three) (15)
- (i) Maslow's theory of self actualization.
(ii) Sustainable development with its components.
(iii) Significance of UDHR.
(iv) Right to Constitutional remedies.
(v) Causes of aggression.

महत्वाची टीप :

- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
- २) उजवीकडे गुण दर्शिवले आहेत.

प्र १ (अ) खालील पैकी ८ प्रश्न सोडवा

(८)

१. भारतात उदारीकीकरणाची प्रक्रिया _____ सालापासून सुरु झाली.
(१९४८, १९८०, १९९१)
२. देशातल्या देशातील स्थलांतराला _____ स्थलांतर म्हणतात.
(आंतरराष्ट्रीय, समूह, प्रादेशिक)
३. दोन्ही शाकाहारी व मांसाहारी खाणारे प्राण्यांना _____ असे म्हणतात.
(मांसाहारी, सर्वभक्षी, शाखाहारी)
४. भूकंपामुळे निर्माण होणारा ताण हे _____ या ताणाचे उदाहरण आहे.
(अर्थिक, सामाजिक, पर्यावरण)
५. संघर्ष तेव्हा उद्भवतो जेव्हा हेतू मध्ये _____ असते.
(निवड, अकार्यक्षम, भिन्नता)
६. मानवी हक्कांचा जाहीरनामा हा _____ आहे.
(राज्य, व्यक्तिगत, वैश्विक)
७. पर्यावरण शास्त्राची व्याप्ती ही _____ .
(रुंद, अरुंद, वर्तुळ)
८. १९७२ साली पहिली संयुक्त राष्ट्र मानवी पर्यावरणावरची परिषद _____ येथे संपन्न झाली.
(लंडन, पारिस, स्टोकहोम)
९. _____ हे सांघिक सदस्य प्रती नकारत्मक दृष्टीकोन आहे.
(आक्रमकता, तणाव, पूर्वग्रह)
१०. जेव्हा दोन व्यक्ती एकमेकांविरुद्ध उभे ठाकतात ती परिस्थिती म्हणजे _____ .
(तणाव, संघर्ष, आक्रमकता)

१. (ब) खालील विधाने चूक कि बरोबर ते सांगा (कोणतेही ७)

(७)

१. जैविक म्हणजे निर्जीव परिस्थिती.
२. पर्यावरण संरक्षण कायदा १९८६ साली मंजूर केला.
३. १९९७ साली पृथ्वी शिखर परिषद - II जपान मध्ये आयोजित केली गेली होती.
४. टीव्ही वर दर्शिवण्यात येणाऱ्या हिंसेमुळे मुलांवर सकारात्मक प्रभाव पडतो.
५. एकाग्रते ची शक्ती आक्रमकतेमुळे विकसित होण्यास मदत होते.
६. मास्लो चा सिद्धांत हा तणावशी निगडीत आहे.
७. खासगीकरणामुळे सरकार वर आर्थिक भार वाढला आहे.
८. जागतीकरणामुळे शेतीक्षेत्रात आणीबाणी स्थिती वाढली.
९. मानवी अधिकाराचा जागतिक जाहीरनामा सर्व देशांनी १९४८ साली मंजूर केला.
१०. मूलभूत हक्कांमध्ये सर्व मानवी हक्क समाविष्ट आहेत.

X49DAS

२. स्थलांतर म्हणजे काय? स्थलांतराचे प्रकार आणि परिणाम स्पष्ट करा. (१५)
किंवा
२. उदारीकीकरण म्हणजे काय? आणि त्याचा भारतीय आर्थिक प्रणालीवर होणारा परिणाम स्पष्ट करा. (१५)
३. मानवी हक्कांचे उत्पत्तीस्थान व आधुनिक काळापर्यंत झालेली उत्क्रांती स्पष्ट करा. (१५)
किंवा
३. भारताच्या संविधानात समाविष्ट केलेल्या मुलभूत हक्कांचे महत्व स्पष्ट करा. (१५)
४. पर्यावरण ऱ्हासाला कारणीभूत असलेल्या घटकांवर सविस्तरपणे टीप लिहा. (१५)
किंवा
४. संघर्षाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा आणि संघर्षावर नियंत्रण मिळवण्यासाठी उपाय सुचवा. (१५)
५. सामाजीकरणाचे घटक व्यक्तिमत्व विकासात महत्वाची भूमिका कशी पार पडतात हे स्पष्ट करा (१५)
किंवा
५. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) (१५)
- (१) मास्लोचा 'अत्मपूर्तीचा' सिद्धांत.
(२) शाश्वत विकास व त्याचे घटक.
(३) मानवी हक्क जाहीरनामयाचे महत्त्व.
(४) घटनात्मक उपाययोजनांचा हक्क.
(५) आक्रमकतेची करणे.
